

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobotica, 3. maja 1936.

ŠTEV. 18

Proti industriji.

Do 80 procentov prebivalstva naše države je kmečkega stanu. To ogromno število poljedelcev, se je posebno po prevratu, z nastopom urejenih razmer, začelo okoristiti s tehničnimi pridobitvami, ki so olajšala njih delo. Do nedavnega smo bili navajeni, da smo smatrali za kmeta onega vaškega prebivalca, ki je bil oblečen v kmečko obleko, v narodno nošo i. t. d. Na kmeta se je gledalo kot na nekaj drugega, a to posebno z ozirom na njegovo obleko, katero so naše pridne gospodinjice same tkale doma. Napredek našega življenja in njegova brzina, ki nas sili, da držimo korak z vsemi novimi pridobitvami, so prisilili tudi našega kmeta, da počasi opušča svoje zastarele običaje in da n. pr. tudi v svojem gospodarstvu začne uporabljati stroje. In tako se je začelo, da je naš kmet zamenjal svoj lesen plug z železnim, in da je danes na naprednejših in dobro situiranih gospodarstvih opaziti že traktorje in razne nove stroje, ki so pocenili gospodarske proizvode in samo življenje kmečkega gospodarstva.

Civilizacija je hitro in globoko prodrla v jedro narodnega življenja. Naš kmet je verno sledil in tudi sam stopil na pot napredka, ki so ga pred nami krenili naprednejše države. Kakor se je poslužil strojev za svoje gospodarstvo, tako je opustil tudi izdelovanje blaga, ki ga je rabil za svoje obleke, ter segel po cenejšem — proizvodu tovarn. Danes je naš kmečki gospodar postal kupec dobre, gotove obleke, ki jo lahko kupi poceni. Razlogi, da se je kmet odločil za nakup tovarniškega blaga, so razumljivi. Domača izdelava ne more konkurirati z tovarniško. Moderna tehnika je poenostavila delo, zmanjšala delovni čas in vsestransko pocenila izdelovanje blaga. Tako delo in takšen napredek industrije je velikega pomena za najširše narodne sloje, odnosno za svet kupcev. Masi tako blago ustreza. Časi, ki so zaznamovani s krizo, silijo vsakega poedinca k štednji, ki nas odvrta od vsakega nakupa dražjih predmetov.

V zadnjem času se je dvignila prava revolucija proti inindustriji-

skim proizvodom, posebno proti fabriškim čevljem in oblekam. Ali bo to gibanje imelo uspeh ali bo zajelo napredek industrije, ki je predvsem v korist siromašnim slojem, ki se morajo obleči za majhen denar v današnji težki dobi. Z ozirom na siromašne kupce, ki so navezani na nakup tovarniškega blaga, nihče ne more odobravati trošarine, ki so jih uvedle banovine na te vrste proizvodov. Tovarnar pri tem ni obremenjen, obremenjen je naš siromašen človek, ki bo moral n. pr. za gotovo obleko plačati 30—50 Din več. Pri cenemem blagu je takšna podražitev velika. Če bi prinesla ta trošarina gotove koristi obrtničkemu stanu in zaje-

zila nakup industrijskega blaga, ter s tem dvignila večjo prodajo obrtničkih izdelkov, bi bilo razumljivo, in marsikdo bi šel preko tega. Z uvedbo trošarin, pa ne bo ničesar drugega doseženega, kakor da se bo število kupcev najcenejšega blaga še zmanjšalo, kar niti enim niti drugim ne bo v korist. Glede tega bi si morali vzeti za vzor Anglijo, kjer je tekstilna industrija na izredni višini. Anglija ne pozna revolucije proti industriji, ne proteste proti gotovim proizvodom. Narod se oblači ceneno in dobro, a oblasti podpirajo narod, ki kupuje in industrijo, ki izdeluje. In tako je tudi v Holandiji, Danski, Švedski in Švici.

POLITIKA

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je dne 28. aprila praznoval svoj 43 rojstni dan.

Koncem maja se bo vršil v Beogradu kongres JRZ. Do takrat morajo biti konstituirani vsi banovinski odbori stranke.

— Gospodarsko-finančni odbor ministrov je sprejel dve uredbi kmetijskega ministra in sicer uredbo o sanaciji zveze hrvatskih kmetijskih za drug v Zagrebu in uredbo o ureditvi dolgov agrarnih kolonistov.

Dosedanji ban savske banovine dr. Marko Kostrenčič je bil upokojen. Za novega bana je imenovan dr. Viktor Ružić, odvetnik s Sušaka.

Zunanji ministri Balkanske zveze in Male antante se bodo sestali v Beogradu, dne 4. maja.

Generalni tajnik turškega zunanjega ministra se je na svojem potu v Bukarešto in Moskvo, ustavil tudi v Beogradu. Z našim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom dr. Stojadinovičem, je imel važne politične razgovore.

Finančni minister je dobil pooblastilo za izdajo druge tranše državnih bonov, v znesku 100 milijonov dinarjev, za financiranje javnih del na račun milijardnega kredita.

„Znan je politični položaj v državi, znano tudi stališče vlade, da se ne more iti na skupščinske volitve pred občinskimi volitvami. Dotlej misli delati vlada s skupščino ter ji predložiti razne važne zakone, ki so nujni za konsolidacijo države.“ Tako piše „Samouprava“, glasilo JRZ.

Od stomilijonskega kredita se bo porabilo 50 milijonov za zgradnjo

cistern in vodovodov v onih krajih države, ki jim vode primanjkuje. Ostanek kredita pa se bo porabil za javna dela v posameznih banovinah, predvsem v primorski, zetski in varždarski banovini.

Narodna skupščina bo sklicana v drugi polovici meseca maja. Obravnavala bo razne mednarodne konvencije, predvsem pa trgovski zakon, ki je bil že sprejet v odboru.

Na osnovi finančnega zakona za leto 1936/37 se do 1. oktobra ukinejo vse prisilne prodaje premičnin in nepremičnin zaradi neplačanih obrokov ali obresti zaščitenih kmetijskih dolgov. Odgoditev prisilne prodaje nepremičnin in ukinitve prisilne prodaje premičnin za neplačane dolgove, sta odredjeni zato, da se kmetu zavaruje imetje, ki z njim danes razpolaga.

Za izboljšanje zdravljenja prometnega osobja, je bil določen kredit v znesku 3 milijonov Din za gradnjo sanatorija na Golniku.

V Franciji so bile preteklo nedeljo volitve. Razmerje glasov med posameznimi strankami se ni bistveno izpremenilo, le komunistični glasovi so nepričakovano porastli. V nedeljo pa bodo ožje volitve, kjer bo šele padla prava odločitev.

Anglija in Italija sta si že zopet v laseh. Povod za to je dal sklep angleške lige za Društvo narodov, da bo zahtevala od angleške vlade za tvoritev Sueškega prekopa, kar bi edino moglo prisiliti Italijo, da prekine svojo vojno v Afriki. Italijani pa pravijo, da bo Italija takoj napadla Anglijo, če bi samo poizkušala izvršiti to grožnjo.

Proti abesinskemu glavnemu mestu prodirajo Italijani z 3000 motoriziranimi vozili. Kolona šteje 10 000 vojakov. Nad 30 000 delavcev pa popravljajo razrušene ceste proti Adisu Abebi, da omogočajo hitrejši prodor Italijanskih čet.

Abesinci so se utrdili na novih položajih in se z vsemi še razpoložljivimi silami upirajo italj. prodiranju. Sedaj še edino upajo na nastop deževne dobe, ki bo onemogočila nadaljne pohode Italijanov v notranjost države.

Vzrok, da so bili Abesinci poraženi na severnem bojišču, je pripisati dejstvu, da so abesinska plemena Raja, Azebu in Gala, ki so že od nekdaj znana kot najbolj roparska plemena, napadala abesinske postojanke od zadaj in ropala njihove šotore, kadar so se borili z Italijani. Na ta način so bile abesinske čete trajno med dvema ognjema. Italjanski letalci so metali tem plemenom velika denarna sredstva in najnovejša orožja z municijo.

Nemci z vso naglico utrjujejo Porenje. 70.000 mož delavskih oddelkov gradi utrdbе. Po vseh večjih nemških mestih so brezposelne prisilili, da so vstopili v delavske oddelke. Za ta dela so odobreni krediti v višini 600 milijonov mark, to je 10 in pol milijarde dinarjev, kolikor znaša ves jugoslovanski državni proračun.

Po vseh večjih mestih Palestine je prišlo do krvavih protizidovskih izgrediv. Tako so samo v mestu Tel Avivu Arabci zažgali nad 100 hiš. Vse židovske trgovine so izropali. Pri spopadih je bilo mnogo mrtvih in ranjenih. Tudi v drugih krajih je prišlo do velikih nemirov in angleške oblasti so le z veliko težavo in ob številnih žrtvah zopet upostavile red in mir.

V zadnjih bitkah so Abesinci baje sestrelili štiri italjanska letala.

Da bi se Španija v doglednem času pomirila, ni nikakih izgledov. Atentati, požigi in pokolji so na dnevnem redu. Do neke meje se je oblastem posrečilo obnoviti red in mir v mestih, zato pa se je torišče politične borbe prestavilo na deželo. Tako so blizu Sevilje komunisti oplenili in oskrnili cerkev ter jo proglasili za svoj „ljudski dom“.

V poslanski zbornici je predsednik grške vlade med drugimi tudi povdaril: „Mi smo tesno vezani na balkanske države, na podlagi balkanskega pakta, ki pomeni izredno garancijo za mir.“

Društvo narodov je zopet razpravljalo o italjansko-abesinskem sporu in ugotovilo, da se je mirovna akcija ponesrečila. S tem je ta ustanova zopet dokazala svojo nemoč v rešitvi raznih političnih vprašanj, zato ni čuda, da je zapadla v krizo, ki resno ogroža njen obstoj. Bližnji dnevi bodo za to ustanovo silno usodni. To je mnenje vseh politikov.

Smrtna žrtev tihotapske strasti

Kljub že tolikim žrtvam noče pri nas tihotapstvo ponehati. Res je, da nekateri ta posel izvršujejo zavoljo siromašnosti, a pretežno se bavijo s tihotapstvom ljudje, ki jih k temu zavaja strast do pustolovščin. Te dni je tihotapska strast spet zahtevala žrtev, in sicer blizu Gederovcev. Delavec Senekovič Rupert iz Samošanov pri Ljutomeru je že dalje časa tihotapil blago iz sosedne Avstrije in mu doslej niso mogli do živga. Dne 21. t. m. je okrog polnočne ure dobro otovorjen prekoračil mejo. Ko je bil že precej daleč na našem ozemlju, ga je opazil graničar in ga pozval, naj obstane. Senekovič pa se je obrnil in začel bežati. Po službenih predpisih ga je graničar še večkrat pozval, naj obstane, a ker so bili vsi pozivi zaman, je nekajkrat ustrelil proti bežečemu. Izmed strelav sta dva zadela v hrbet in se je nesrečnik hudo ranjen zgrudil.

Močno krvavečega Senekoviča so nemudno prepeljali v murskosoboško bolnišnico, kjer mu pa niso mogli več rešiti življenja. Pri pokojnem so našli mnogo tihotapskega blaga, zlasti tobaka za njuhanje, kresilnikov, svilenih robcev in nekaj kemikalij. Da bi bila nova žrtev tihotapstva že slednjič memento vsem, ki se še zmerom lahko miselno igrajo s svojim življenjem na naših mejah!

Zaradi zavarovalnine...

V zadnjem času so požari na našem Goriškem kaj pogosti. Vzroki so različni, tudi požigi iz koristoljublja niso redki. Primer za tak požig se je zgodil v neki bližnji vasi. Ni še dolgo

od tega, kar je sredi noči začela goriti stanovanjska hiša tamkaj živečega delavca. Že nekaj mesecev pred požarom je njegova priležnica tožila pri sosedih, da ne zmagujejo več visoke zavarovalnine in da bosta zato hišo zažgala. In res sta nekaj bližnjih sosedov prosila, da bi jim vzeli v varstvo žito in vino kljub temu, da sta tudi to zavarovala.

Ženska je tudi izklepetala svoj načrt: pred požarom bo spraznila na štedilniku nekaj žita in ga potem raztresla po pogorišču, da bo komisija mislila, da je zgorelo tudi zavarovano žito. Nekega sosedu sta nato res pregovorila, da jima je vzel pod streho predvsem nezavarovane predmete. V trdi temi sta nato vse znosila tja in ko je bila hiša prazna sta jo zažgala.

Sosedje, ki so prišli prvi na kraj požara in planili v gorečo hišo, izpovedujejo, da niso našli v sobi ničesar drugega, kakor staro prazno omaro in podrti posteljo v kotu. Osumljenca se seveda zdaj zagovarjata, da je mož zakuril v krušni peči in da so se vnele saje, ki so povzročile požar. Njih dejanje pa je tembolj obsodbe vredno, ker je grozila neposredna nevarnost, da postanejo žrtve plamenov tudi bližnja poslopja.

Požar v Nuskovi.

Prejšnji petek, v večernih urah, je nenadoma začelo goriti pri posestniku Halbu. Domači so baš povečevali, ko so začeli plameni švigati iz stanovanjske hiše in bližnjega gospodarskega poslopja. Začeli so reševati kar se je dalo in 16 letni sin Janez je planil v goreči hlev, da reši živino. Nenadoma pa se je nad njim zrušil strop in gorečo seno in slama ga je skoro vsega zasula. V zadnjem hipu so ga reševalci potegnili na prosto. Razven njega so do-

bili hude opekline tudi gospodinja Marija in starejša hčerka Cecilija. Vse ponesrečence so nemudno prepeljali v bolnišnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Nekaj ur po prevozu pa je Janez podlegel silnim opeklinam, saj je bil tako ožgan, da mu je odpadalo meso... Nevarne poškodbe ima tudi Cecilija, tako da je njeno življenje v nevarnosti. Tudi rane gospodinje so nevarnega značaja. Spočetka se je mislilo, da je žrtev plamenov postal tudi pet letni otrok, pozneje pa se je izkazalo, da je ob izbruhu požara utekel skozi okno in zbežal k sosedom, kjer so ga drugi dan našli.

Vsa poslopja posestnika Halbia so pogorela do temeljev. V plamenih je poginilo tudi pet glav živine. Delo gasilcev je bilo otežkočeno, ker ni bilo v bližini vode. Nesrečni gospodar, ki je tako nenadoma izgubil sina, ter prišel ob svoje imetje, je bil zavarovan le za manjši znesek pri domači kmečki zavarovalnici. Kako je požar nastal, ki je zahteval mlado človeško življenje, bo dognala uvedena preiskava.

Letna skupščina sreskega odbora R. križa v Murški Soboti

Na predlog gospoda predsednika, sreskega načelnika Lipovšek Gašparja je sreska skupščina enoglasno sklenila predlagati Glavnemu odboru Rdečega križa v Beogradu sledeče:

- 1) Članarina od drž. nameščencev se naj odteguje od plače, kakor to določa zakon o društvu Rdečega križa.
- 2) Honorar za predavanja pri samarijanskem in bolničarskem tečaju se naj zviša in sicer se naj določi honorar za vsako uro vsaj 10 Din, za stvarne potrebe pa vsaj za tečaj, ki traja 3 mesece, po 600 Din.
- 3) Glavni odbor Rdečega križa naj izda učbenike za bolničarski tečaj tudi

v slovenščini in sicer točno po določenem programu. K učbeniku naj bodo priloženi teksti, najvažnejši zakoni in tiskovine.

Pri slučajnosti se zgodi k besedi g. notar Koder, ki z lepimi besedami oriše požrtvovalno delo sreskega odbora, toda opazil je, da prebivalstvo in zlasti uradništvo ne podpira društva tako, kakor bi bilo to želeli in kako bi to zaslužili plemeniti cilji Rdečega križa, prepričan pa je, da glavni vzrok upadanju števila članov ni treba iskati samo o zadnji redukciji plač državnih nameščencev in v obstoječi gospodarski krizi, ampak je krivo tudi to, da javnost ni dovolj poučena o delovanju Rdečega križa, ter predlaga, da se naj ustanovi pri sreskem odboru posebna *propagandna sekcija*, katera bi naj imela nalogo, da s primernimi predavanji, propagandnimi potovanji i. t. d. zbudi v vseh slojih prebivalstva zanimanje za Rdeči križ.

Gospod predsednik sreskega načelnika Lipovšek izjavlja, da je sreski odbor Rdečega križa in tudi sresko načelstvo storilo vse, da bi zbudilo zanimanje prebivalstva za Rdeči križ, žalostno pa mora ugotoviti, da prebivalstvo ima pri nas še izza vojnih in predvojnih časov vse preveč predsodkov proti društvu Rdečega križa. Važno bi bilo, da bi se nudile članstvu katerekoli ugodnosti, osobito pa, da bi ustvarjale organizacije društva Rdečega križa nekaj vidnega, kar ne služi širšim slojem samo ob priliki elementarnih nezgod in v vojni, temveč tudi sploh v mirnem času.

Z veseljem se pridruži predlogu gospoda notarja Kodra, ker upa, da se bo s smotrenim delom, predavanji in poučevanjem mogoče sčasoma privesti prebivalstvo do drugih nazorov. Ponovno prosi vse navzoče delegate obč. odborov R. križa in člane, naj kljub vsem težkočam in oviram vztrajno propagirajo idejo Rdečega križa.

Nato je bil predlog gospoda notarja Kodra enoglasno sprejet.

Hongapaj.

Neskunčna krava.

Brsala je kak san šent, pa še v jasli je stopila, dere si je kaj zmislila. No nazadno sen itak v pamet vzela, ka se je ranila, dere sen jo pasla po goricah pa je zadela v nekši prakol. Kúpila sen žganico, za svoje peneze sen jo kúpila — domače nesmo več meli, ven si je moj stari tak dugo maza želodec ž joj, ka je ne več blo. V oštarijo je mogla po jo, ka sen ž joj mazala ljudsko kravo! Na zadjen leven ziski je mela rano, tan se je vdrapnila, jas pa sen jo mogla fsakši den mazati z žganicoj. Pri ten pa se najnc ne pústila pošlatati, taki je brsnola. Ednok me je celo vrgla, ka sen zletela v gnojšnico no me je dugo kučet bola. Zato se tudi ne pústila dojití, zmirom je moga še što drugi statí polek je, dere sen se spravala dojit, ko jo je hrekna, či je preveč klúbúvala. Od kraja se je že súkala ta prta jaslán, či si joj že samo žehtar pokaza.

Tak sen mela s totin živinčeton teko dela no skrbi kak z nibenin drugim f svojen živlenji. Pa sen še dosti krav zredila! No pa še to: tudi viši je mela! Bog zna, ge jih je dobila! Pri nas že ne — mi še človeških nimamo, to že lahko rečen, kaj bi še le živinske! Den za dnevon sen jo mogla po dvakrat štriglati, živo srebro sen kúpila no ga zmešala

med svinjsko mast, s ten sen jo mazala, no ven sami znate, kak se to dela. Fsi sosedí znajo, keko strahof sen polek tote krave prestala. Zaj pa van pride tisti šampkravi Frgola, gleja kravo no jo preštímavle od fseh strani. Nazadno pravi, ka joj pre premalo polagamo, ka se mi zdi slabša no ležja. Jas pa mu rečem na to: Kaj to pravite? Ven je ne mogoče, ka bi bila slabša, kak se streže, tak se reže — jas pa sen toti kravi stregla lepše kak svojemi deteti. Mazali sen joj ranjeno vime s kúplenoj žganicoj, vüši sen ji štriglala no mazala, brsnola me je no vrgla v gnojšnico, fsi sosedí lahko svedočijo, kak sen jo cartala — zaj pa vi pravite, ka se pre ne nič zredila, ka je celo slabša kak prle! To pa že ne! Breja je, pa bi bila ležja! Što je že kaj takšega čüja! — Un pa je le guna svojo dale, ka je zaj na kvári, pa ka bon mogla za fsakšo zgübleno kilo platiti štíri dinare. Odegná jo je šment na vago, zaj pa me toži za 320 dinarof. Zgübila je pre pri nas 80 kil, za kilo če meti štíri dinare te pa mu naj platin 320 dinarof! Jas pa pravim tak: Što mi plati krmo, kero sen kravi teko tednof spolagala — ge so penezi za žganico, za mažo, za postrežbo, pa za moje bolečine, dere me je pognala v gnojšnico? — Či kravo kúpín, to bi Frgola rad, ka bi se je znebja — te bi mi zaračúna 250 dinarof. Za

postrežbo pa sen pre itak mela zvaro. Kaj pa je s teleton — ha? Ali se nesma tak pogodila, ka bo tudi tele našo? Temi se pravi vzeti v zrejo! — Frgola pa si je prigna svedoka, ker pre nič ne čüja, ka bi blo tele našo. Takih svedokof bi še lahko najša sto na sto! Resen je bija ž jin nekši človik tan od Kralovec, jas ga poznan samo tak po glejanji, guča ne nič, dere sma se s Frgolon pogajala, samo posluša je. No zaj ti toti človik pravi, zavolo teleta pre ne blo nibe-nega guča! — Misliti si kako more pameten človik kaj takega gučati! Še krava je znala, čemi sen jo vzela, ven je bla bole pametna kak neštérni človik. Rečen van — brez vojke je šla za menom, kan sen štela, pa ne bi znala, ka je pri nas zavolo teleta!

Zaj me Frgola toži, ka bi mu naj platila 320 dinarof, teko je pre meja škode zavolo krave. Pr vseh svetcih pa vüpan prseči, ka toga nen platila, makar me sleče do nagegal! Gnes mamo na sodnji v Marprugi den — zato se pelan zaj ta. Povedala bon pred sodnikon fse tak, kak je blo s totoj nesrečnoj kravoj. Fse sen si dobro zapunla, fse sen preštendirala, ven nesen mogla neštérno noč zavolo tote reči spati, pa bon že povedala, ka bodo gospodje znali, kak je te ali blo s Frgolon pa z jegovoj kravoj. Tak bon povedala: Gospod sodnik! Šteja je meti 900 dinarof za jo. Priša

je lani, meseca augusta k meni, ven ga že poznate, totega Frgolo tü...

Med totin gučon se je cug že fstava v Ormoži, prpeli so ga čakofskemi cugi za repico — štoriji o kravi pa še ne bija kunec. Okoli Oslušovec je že znávi začela vimjati, prta Moškajncon so jo mazali z žganicoj, prta Vüptüji jo je Frgola drugokrat odegná dumu. Za Vüptüjon jo je priša ponüjat — že trefjokrat — pr Sveten Lovrenci je pognala žensko v gnojšnico, na Pragersken je bila znavi tožba na redi. Do Marpruga je celi vagon štírkrať čüja štorijo o pametni no šegavi kravi, kak so jo preštímavali, ali je breja ali ne, kak je mela vüši, kak je žalostno glejala pa so jo celo solze pobile — fsakokrat je bila malo drgači — dere pa se cug fstava v Marprugi, ka je fse škripalo no nas premetavalo, no je fsakši lovija svoj kajir, te sen čüja za sobon še enok: Zaj gren derektno na sodnji pa bon povedala, kak je blo. Tak bon povedala... Tak, vite, se je petokrat začela štorija o toti kravi, kera van je bila resen neskunčna, ven se je fsa nedužna skotila na bregih bistre Ščavnice, se je pasla zadovolno tan negi nad slatinskimi zviročinami, te pa so jo nazadno zovlekli po veken ovinki mimo domačega Lotmerka, vekega Ormoža no štíljenega Vüptüja tiljanta f san gospodski Marprug, ka so si jo tan jezični dohtari še živo rastalali. (KONEC.)

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

Nj. Vel. kralj Peter II. pokrovitelj svečane otvoritve sportnega stadiona.

Sresko načelstvo Murska Sobota.
Preds. br. 164/1 dne 24. IV. 1936.

Sportni klub „Mura“ M. Sobota.

Gospod Minister Dvora je po odloku kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 20. 4. 1936 l. No. 3882/2 poslal gospodu banu dravske banovine sledeče pismo:

„S pozivom na Vaše pismo br. 3882/1 od 24. pr. meseca, po Najvišjem nalogu čast mi je izvestiti Vas, da se odobrava pokroviteljstvo Njegovog Veličanstva Kralja za svečanost otvaranja stadiona sportnega kluba „Mura“ u Murskoj Soboti.

Izvolite priliti, Gospodine Bane, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.“

Čast mi je o tej počastitvi z Najvišjega mesta Vas obvestiti vsled uvoda citiranega odloka kraljevske banske uprave.

Sreski načelnik:
LIPOVŠEK I. r.

— **Dar.** Kakor smo že poročali, je g. poslanec Benko razdelil višek svoje poslanske plače med različna društva. Te dni je prejel sledečo zahvalo: *Gospod poslanec — Akademskemu odseku „Društva Slovencev v Beogradu“* je čast, da se Vam tem potom najlepše zahvali za Vašo cenj. velikodušno denarno pomoč. V upanju, da smemo tudi v bodoče računati na Vašo cenj. naklonjenost, Vas prosimo, gospod poslanec, da izvolite sprejeti ob tej priliki izraze našega najodličnejšega spoštovanja.

— **Državna in samoupravna realna gimnazija** priredita skupno v nedeljo, dne 3. maja 1936 ob 10¹/₂ uri v telovadnici zavoda javen nastop učencev s pevskimi, muzikalnimi in telovadnimi točkami. Vstopnina 10, 6 in 3 Din. Ker je čisti prihod prireditve namenjen pospešitvi muzikalnega in telovadnega pouka, se za obilen obisk najljubše priporočata ravnateljstvu.

— **Žrtev materinstva.** Vso mesto je pod vtisom nesreče, ki je zadela rodbini g. dr. Hajdinjaka in g. Cvetka. Pred tedni je ga. Olga dr. Hajdinjakova, hčerka g. Cvetka, podarila življenje krepkemu dečku, pryorajencu. Nena doma pa so nastopile komplikacije, vsaka zdravniška pomoč je bila zaman in po kratkem mučnem trpljenju je mlada mati izdihnila v tuk. bolnišnici. Nesrečno žrtev materinstva so številni prijatelji in znanci obeh rodbin zasuli s cvetjem, velika množica meščanov pa jo je spremila k prežgodnjemu grobu. Vsem prizadetim naše iskreno sožalje! N. p. v m.!

— **Osebna vest.** Na drž. učiteljskiču sta položile usposobljenostni izpit tuk. domačinki, učiteljici gđc. Hojer Irma in Novak Tatjana, ter Burja Milka iz Strukovcev in učitelj g. Rotman Ervin iz Sv. Jurja. Čestitamo!

— **Strelska družina v M. Soboti** vabi vse člane in prijatelje strelskega sporta, da se udeležijo otvoritve le-

tošnjega streljanja v nedeljo, dne 3. maja ob 9. uri na tukajšnjem strelišču. Cena nabojev je v primeri z lanskim letom znižana, strelšče pa je popravljeno in na novo urejeno, tako da ustreza vsem zahtevam.

— **Ustanovitev lovskega društva za Prekmurje.** V nedeljo, dne 26. aprila se je vršil v Ljutomeru občni zbor tamkajšnje podružnice dosedanjega Slovenskega lovskega društva, v katerem so bili včlanjeni tudi prekmurški lovci. Namen tega občnega zbora je bil, likvidirati dosedanje podružnico in ustanoviti novo lovsko društvo v smislu novega zakona o lovu. Zbor, ki se ga je udeležilo izredno veliko število lovcev iz vseh treh srezov, je potekel v najlepši harmoniji in v pravem lovskem tovarištvu. Sklenjeno je bilo, da se ustanovi za srez Ljutomer posebno lovsko društvo, za Prekmurje (sreza M. Sobota, Lendava) pa tudi posebno organizacijo s sedežem v M. Soboti. Navzoč je bil tudi delegat Zveze, ki je med drugim povdaril, da lov ni samo sport, temveč tudi važna panoga narodnega gospodarstva, Z ozirom na sklep ljutomerske skupščine, bo v kratkem ustanovni občni zbor za prekm. lovsko društvo. Dan in kraj bomo pravočasno javili.

— **Uspeh domačina.** Pri ožjem natečaju za zgradbo delavskega doma v Celju, je bila tuk. arhitektu g. Novak F. dodeljena prva nagrada. Poverjeno mu je bilo tudi izvršitev vložnih in detaljnih načrtov ter proračuna. K zavidljivemu uspehu naše iskrene čestitke!

— **Strokovni izpit za javno geodetsko geometersko prakso** je položil gospod geodet Kolarš Elemer v ministarstvu financ v Beogradu. Čestitamo!

— **Tatvina.** Sejmar gospod Lanjšček Ludvik iz M. Sobote se je peljal 26. 4. 1936 na prošenje k Sv. Sebestjanu. Med potoma, v temni noči, mu je nekdo z voza vkradel en zaboj raznih sejmarskih predmetov v vrednosti 500 Din. Drzne tatove zasleduje orožništvo.

Gornja Lendava:

— **Novoustanovljeno prosvetno društvo** je imelo minulo nedeljo lepo uspelo akademijo. Ves spored se je predvajal pred številnim občinstvom na prostem, tik cerkve. Vse točke, petje, igra „Užitkarji“ in liturgična zaključna deklamacija so bile dobro naučene in podane. Iz vseh nastopajočih fantov in deklet je sijalo veliko veselje in volja po nadaljnji izobrazbi. Predsednik društva g. kaplan Škraban Janko, je imel ob pričetku pomemben nagovor, v katerem je pojasnil: Kdo smo, kaj smo in kaj hočemo. Povdarjal je, da je to društvo preprostega ljudstva, ki se bo držalo gesla „Iz vas, za vas“. Društvo si je s to prireditvijo postavilo lep temelj. Smoter „dvigniti izobrazbo kmečke mladine“ pozdravljamo vsi, kajti dobro vemo, da bo le v izo-

brazbi boljša bodočnost kmeta. Zato želimo društvu pri svojem vzgojnem delu najlepših uspehov.

— **Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva** si je naredila nalogo čim uspešneje zatirati sadne škodljivce. V to svrhu je izdala proglas na vso okoliško prebivalstvo, posebno na šol. vodstva, da pritegnejo mladino k zatiranju, za kar prejmejo sledeče nagrade: Za vejico prsteničarja 0.25 Din, za 1 kg raznih drugih sad. škodljivcev (gosenic, črvov) 10 Din, za jajca od srak in vran 5 Din za 1 kg. Nabiratelji se naj z nabrano količino škodljivcev zgledajo vsako nedeljo od 11–12 ure v uradu kmečke posojilnice, kjer sprejmejo za to določeno nagrado. Iz svoje strani dodamo, da je to zelo lep korak tukajšnjega sad. društva in bi bilo le želeli, da se vse prebivalstvo oprime zatiranja škodljivcev in tako pripomore dvigniti sadjarstvo, ki je neprecenljive gospodarske važnosti baš v našem kraju.

— **Kobilje.** Že precej časa je od tega, odkar se je pri posestniku Grabarju oglašil neki možak s pretvezo, da kupi bika. Posestnik ga je odvedel s seboj v hlev in tam sta dolgo časa barantala. Do zaključka pa ni prišlo. Med tem ko sta bila oba v hlevu, pa sta možakova pajdaša, ki sta prišla z njim, neopaženo smuknila v hišo in začela brskati po omari. Našla sta 6000 Din in jih odnesla, zraven pa še nekaj britev in drugih malenkosti, ki so bile v omari. Grabar je opazil vlom šele nekaj dni zatem in je zadevo prijavil orožništvu. Te dni se je službojočemu orožniku na progi Ljutomer-Sobota posrečilo, da je prijel možaka, ki je takrat kupoval bika.

— **Lemerje.** V nedeljo dne 3. maja 1936 bo prošenje v Lemerju. Po končanem prošenju priredi domača gasilska četa veselico na vrtu g. Vlač Franca. Vstopnina prostovoljna. Vsi vabljeni!

SOKOL

Kolesarski izlet v Mačkovce bo v nedeljo dne 3. maja 1936. Odhod iz Murske Sobote ob 13. uri izpred Sokolskega doma. Bratje in sestre, ki imajo kolesa pozivamo, da se tega izleta polnoštevilno udeležite.

Prijazno vabljeni tudi prijatelji Sokolstva. Zdravo!

SK Rapid v Murski Soboti.

Ob zaključku lista smo zvedeli, da se je SK Muri posrečilo pridobiti renomirano moštvo SK. Rapida iz Maribora za prijateljsko nogometno tekmo v nedeljo, dne 3. maja 1936 popoldne ob 3. uri, na kar opozarjamo ljubitelje sporta in prijatelje Mure.

Mura — SK Drava 7:3 (4:2)

Na vročih ptujskih tleh je zabeležila Mura v prvenstveni tekmi prav lepo zmago. Sobočani so predvedli lepo igro ter so s smotrenimi kombinacijami želi priznanje številnega ob-

činstva. Mura se je predstavila v Ptuj kot daleko boljše moštvo in rezultat odgovarja poteku igre.

Zanimivo tekmo je sodil objektivno g. Schneller iz Maribora.

Lendava — Mura 3:2 (0:0).

V nedeljo je gostovala Mura v D. Lendavi, da pomeri svoje moči v prvenstveni tekmi z SK Lendavo. Tekma je bila od prve pa do zadnje minute zelo zanimiva in napeta. Hvalevredno je, da so se igralci obeh moštev, kljub vroči atmosferi, vedli zelo disciplinirano, tako, da je tekma potekla v mejah fairnesse.

Mura je poslala v boj bolj izenačeno moštvo kot njen nasprotnik in vsled tega je bila tudi večinoma v premoči. Edino napadalci so preveč oklevali pred golom in vsled tega niso mogli realizirati nešteto lepih šans in celo enajstka je ostala neizrabljena. Pri gostih se je odlikoval zlasti Čagran, ki je bil brez dvoma najboljši igralec na terenu.

Lendava je sicer tehnično zaostajala za svojim nasprotnikom in je imela v moštvu na nekaterih mestih prav slabe moči, vendar je znala s skrajno požrtvovalnostjo in elanom držati tekmo ves čas odprto. Ugajali so zlasti Varga, Starc in Tišma.

Sodil je prav dobro g. Schneller.

Table tenis**Mura jun. — Lendava 7:2.**

Po nogometni tekmi je igrala Murina mladina table-tenis tekmo proti najboljšim igralcem SK Lendave. Sobočani so dostojno reprezentirali barve svojega društva in so tekmo odločili s 7:2 zaslužno v svojo korist.

Pri gostih je ugajal zlasti Velnar, pa tudi Šerbec in Ervin sta žela priznanje občinstva. Lendavčani so pokazali dobro igro in bodo lahko tudi v tej športni panogi želi po smotrenem treningu lepe uspehe.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Nedopustno pregledovanje meril in tehtnic.

Od Sreskega načelstva v Mariboru, oddelka za kontrolo mer smo prejeli sledeči dopis:

Trgovce in ostale lastnike meril obiskuje poslednji čas tujec, kateri se predstavlja, kot da je od strani kotrole meril v Mariboru uradno poslani monter za popravilo meril, predvsem tehtnic. Pri tem zatrjuje, da je edino upravičen, da tehtnice pregleduje in popravlja. Pri pregledu navadno, če tudi ni potrebe, ugotovi, da tehtnica ni točna, vsled česar zahteva, da se mu poveri popravilo. Po popravilu pa dotičnik ne poskrbi, da se merilo predloži na ponoven uradni pregled in žigosanje, kot je po čl. 16. zakona o merah, njih rabi v javnem prometu in nadzorstvu nad njimi (Uradni list 70/252 — 1928) določeno, temveč si da izplačati sam račun.

Opozarjamo, da popravlja takih potujočih monterjev, ki so brez vsakega orodja in opreme, trgovcu samo škodujejo. Iz prakse se je ugotovilo,

da so bila vsa na zgoraj omenjeni način popravljena merila pozneje pri uradnem pregledu odbita kot netočna ter je šele pozneje uradnik od trgovca zvedel, da je tehtnico pred pregledom nekdo popraviljal.

Nadalje opozarjamo trgovce, da je protizakonito odstranitev plombe z avtomatičnih tehtnic ter vsako popravilo decimalnih in ostalih tehtnic ne da bi se po izvršenem popravilu to merilo takoj predložilo na ponoven uradni pregled in žigosanje. Proti vsakemu lastniku popravljenih toda ne žigosanih meril se bo postopalo radi prestopka zakona o merah.

Iz gornjega sledi, da se je šušmarstvo v popravljanju tehtnic v zadnjem času spet poživilo, ter vsled tega tudi mi sami iz naše strani, opozarjamo vse v poštev spadajoče p. n. članstvo, da se ravna v popravljanju tehtnic strogo po gornjem razpisu, ker bi bili sicer občutno kaznovani.

Maloprodaja bencina.

Od Sreskega načelstva v Murski Soboti smo prejeli dopis, v katerem nam sporoča okrožnico Ministrstva financ odnosno Kr. banske uprave dravske banovine, glede cen bencinu pri maloprodaji, odnosno črpalkah. Iz omenjenega dopisa sledi, da je strogo prepovedano prodajati bencin po neprimerno visokih spekulativnih cenah, kajti ni nam potreba posebej naznačiti, da škoduje to našemu tujskemu prometu. Zgodili so se celo slučaj, ko je neki trgovec v južnih krajih države računal bencin nekemu angleškemu turistu po 16 D'n za liter. Kako ogorčenje napravijo take spekulacijske geste pri turistih in drugih odjemalcih, si lahko zamišljamo. Toda ne smemo pozabiti, da dotičnik tega ne zamolči, ter zvedo to tudi mnogi ostali, kateri se dotičnega kraja navadno v bodoče izognejo, če si že ne nabavijo dovoljno bencina v naprej. Škodo pri tem bo trpel seveda zopet trgovec. Zato naprošamo v poštev prihajajoče p. n. članstvo, da s cenami bencina ne pretirava, ker bodo oblasti cene maksimirale in obenem vodile strogo nadzorstvo in kontrolo v tem pogledu glede prodajnih cen v posameznih mestih.

Vsdržavni kongres trgovcev v Beogradu.

Kakor smo že poročali, se bo vršil letos v Beogradu vsdržavni kongres 16., 17. in 18. maja. Za ta kongres je dovoljena polovična vožnja na železnicah. Zanimanje za kongres med trgovstvom je veliko, ker bo kongres razpravljal o najvažnejših trgovskih vprašanjih, ki jih je treba končno rešiti v smislu zahtev jugoslovenskega trgovstva. Naša Združba je svoje delegate za ta kongres javila Zvezi trgovskih združenj dravske banovine, priporočljivo bi pa bilo, da bi se kongresa udeležilo še več naših članov, saj bodo pri tem potovanju uživali velike ugodnosti.

Udeleženci naj se čimprej prijavijo v tajništvo Združbe, kjer bodo dobili še natančnejša navodila, prosimo pa, da store to v najkrajšem času (lahko tudi pismeno), ker moramo javiti imena udeležencev čimprej, da zamože Centralno predstavništvo preskrbeti pravočasno stanovanja za veliko število udeležencev. Skrbeti moramo, da bo udeležba slovenskih trgovcev na kongresu častna.

KMETIJSTVO

Tajniško poročilo za l. 1935 in delovni program za l. 1936 na plenarni seji srez. kmet. odbora, dne 4. t. m.

Zato pa tudi zveza in selekcijska društva ne smejo postati dobrodelna društva, ki naj zbirajo le denarna sredstva za svoje člane, marveč prstovoljna društva članov-živinorejcev, maloštevilnih, a dobrih, ki imajo res voljo in zmožnost odrediti zase in za druge dobro plemensko živino. Zato naj bi bilo v srezu raje manj društev in z manj člani, da bo mogoče plemenski material končno vendarle že dobiti doma, če bodo člani delavni, kajti sreski kmet. odbor pri tolikem številu društev ne zmore več prispevkov, katere zahteva banovina za zvezo in za molzne nadziratelje pri društvih.

Občine morajo sicer skrbeti za podrobno delo doma, a kjer ni sredstev, si bodo morale pomagati pač z redom in strogostjo. Občine morajo n. pr. res skrbeti za zadostno število bikov, toda s pravilno ureditvijo plačevanja vseh lastnikov krav za skoke ter strogim zasledovanjem zakotnih bikov, bodo dosegle, da bodo končno vendar le oni vzdrževali bika, katerim je namenjen, če bi pa bilo manj, a boljše živine, bi bilo potrebno tudi manjše število bikov.

Drugo so gospodarske smernice za nadaljne delo. V ta namen pogledimo nekoliko statistične podatke, kot so nam na razpolago iz l. 1934. Površina sreza znaša 606 km². Od tega je okrog 70% obdelovalne zemlje, t. j. polja, travnikov, sadovnjakov in drugo, okrog 25% je gozda in okrog 5% slabe, neproduktivne zemlje. Od obdelovalne zemlje je zopet okrog 70% polja in vrtov, 22% travnikov, 5% slabše pašniške zemlje, 2% sadovnjakov in 0,8% vinograda. Pri tem je pa zadnja leta naraščala površina polja, zato pa padla površina travnikov, pašnikov in sadovnjakov skoro za 10%. Od polja je zopet 65% žita, 11% koruze, 13% krompirja in le 8% detelje. Po stanju živine je 2400 konj, 21 500 goveje živine, 20 000 svinj, 83 000 perutnine in 4000 čebelnih družin. Številke so sicer mrtve, a vendar dosti povedo. V kmetijskem gospodarstvu imenujemo živinorejske kraje tiste, kjer prevladujejo travniki ali vzemajo ti vsaj 50% obdelovalne zemlje in kjer je zemlja težka ter dovolj padavin. Tu imamo pa po večini lažjo zemljo, suša precej pritiska, travnikov je le 22% in vendar so vsi hlevi prenatrpani z živino, nove silose se pa smatra za pomoč, da bo še več živine po hlevih. Zato pa tudi še v življenju nisem videl toliko ubogih, suhih živali kot tu. Nauk o živinoreji pravi, naj dobi krava vsaj 10 kg sena na dan poleg druge krme. Tu ga mnogokrat niti ne vidi. Odbirati živali na višjo mlečnost, na večjo težo in velikost, pri tem jim pa pokladati samo slamo, ter držati trajno zaprto v vročih zatohlih hlevih, mora voditi do generacije in jetike. Zato so razumljive prošnje občin: „Oskrbite nam bika originalce, ker je pri nas vsa živina

degenerirana.“ Živina je dobra, le več dobre krme bi morala dobiti, pa bi bila prvovrstna. Zato moramo že iz tega stališča pozdraviti akcijo „Gospodarske sloge“, da domače komisije kmetov sami določajo cene živini na sejmih. Tako vidijo kmetje sami, kako težko je določati cene tako slabi živini, a kako lahko bi bilo, če bi bila ta lepša in ako bi je bilo manj po številu na sejmju. Upam, da bo ravno ta akcija praktično vodila do tega, da se bo začelo krčiti stanje živine, s tem pa teža in kvaliteta rasti, kar je tudi edina pot do boljših cen, neposredno pa brez sopolmoči države pri izvzu ne bo uspela.

(Se bo nadaljevalo.)

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob priliki izgube naše nepozabne

OLGE

z izraženim sožaljem skušali lajšati žalost, vsem darovalcem vencev in šopkov ter vsem, ki so pokojnico spremlili na zadnji poti, se najliskreneeje zahvaljujemo.

M. SOBOTA, 28. IV. 1936.

DRUŽINA

Dr. HAJDINJAK-CVETKO.

VABILO

na redni občni zbor, ki ga bo imela KMEČKA HRAN. IN POSOJILNICA V PREDANOVCIH v nedeljo, dne 10. maja ob 13. uri v posojilniški pisarni.

SPORED:

- 1) Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru
- 2) Poročilo načelstva, poročilo nadzorstva.
- 3) Čitanje in odobritev računskega zaključka za leto 1935 in sklepanje o čistem dobičku.
- 4) Volitev nadzorstva
- 5) Sprememba pravil § 32.
- 6) Raznoternosti.

ODBOR.

Štev. 1133/36.

RAZPIS

Občina Murska Sobotica razpisuje mesto **blagajničarke**

na javnem kopalšču v Murski Soboti za kopalno sezono 1936. Prošnje je predložiti do 5. maja 1936 občinskemu uradu. Nadaljne informacije se dobijo na občinskem uradu.

Uprava občine Murska Sobotica, dne 24. aprila 1936.

Delovodja: Gregorič I. r. Predsednik občine: Hartner I. r.

OGLAS

Tovarna BENKO v Murski Soboti kupi takoj večjo množino

zdravega česnika.

Tozadevne ponudbe se lahko dostavijo osebno ali pismeno vsaki dan v tovarniški pisarni.

Občinski urad v M. Soboti.

Štev. 961/36.

Razglas o licitaciji.

Občina Murska Sobotica razpisuje za oddajo gradbenih del za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovška, kleparska, mizarska ključavničarska ter parketska dela pri gradnji Delavskega doma v Murski Soboti v skrajšanem roku

II. javno pismeno ponudbeno

licitacijo

na dan 11. maja 1936 ob 11. uri v občinski pisarni v Murski Soboti. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami v občinski pisarni v Murski Soboti.

Ponudbe naj se glase v obliki popustu v odstotkih (tudi z besedami) na vsote uradnega proračuna, ki znaša za:

1) Težaška, zidarska in železobetonska dela	Din 655 608 40
2) Tesarska dela	15 000 —
3) Krovška kleparska dela	38 632 50
4) Mizarska dela	100 440 —
5) Ključavničarska dela	72 873 —
6) Parketarska dela	45 682 —

Ponudniki morajo položiti 10% kavcijo do 10. ure dopoldan na dan licitacije pri občinski hranilnici v M. Soboti.

OBČINA M. SOBOTA
dne 27. aprila 1936.

I 750/35

Dražbeni oklic

Dne 26. maja 1936 ob 8. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, njive, travnikov itd. zemljiška knjiga: Gradišče 1/4 vl. št. 31, 107; 4/72 vl. št. 175. Tropovci 1/4 vl. št. 93 in 1/12 vl. št. 100.

Cenilna vrednost: 12891 Din 63 p. Najmanjši ponudek: 8597 Din 76 p. Pravice, ki bi ne dopuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem narku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri. V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, odd. IV. dne 14. IV. 1936.

Nadstropna hiša, rentabilna, letno do 20.000 Din v prometni ulici v Čakovcu, primerna za trgovino in gostilno se proda. Najnižja cena 160 000 Din. Polzvedbe pri: Kutnjak Ivan, Čakovec (Stari grad.)

KOLESARJI PAZITE!

NAJBOLJŠA KOLESA:
NAJCENEJŠA KOLESA:
NAJVEČJA IZBIRA:
DELI ZA KOLESA in:
GUME ZA KOLESA:

Pri ŠTIVAN-u

Vedno v največji izbiri,
po najnižji stalni ceni!

Naš program:

Mal zaslužek - VELIK PROMET.

Oglejte si našo zalogo, zahtevajte cene brezobvezno, mi smo Vam na razpolago.

ŠTIVAN ERNEST, M. SOBOTA